

Utorak, 2. septembar 2003.

Svedok B-1505

Svedok B-174

Otvorena sednica

Optuženi je pristupio Sudu

Početak u 9.03 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Grum (Groome).

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC GRUM

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Svedoče B-1505, kada smo prekinuli vaše svedočenje prošle nedelje, vi ste počeli da nam govorite o koloni muslimanskih civila koja je prolazila kroz grad Višegrad. Možete li to da nam ponovite i kažete nam šta znate o toj koloni ljudi koja je prolazila kroz Višegrad?

SVEDOK B1505 – OGOVOR: Pa ...

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, izvinjavam se što prekidam svedoka. Vidimo da je postavljen sistem za distorziju zvuka, međutim, kao što se sećate, svedok se složio da distorzija zvuka, odnosno, glasa više nije potrebna.

SUDIJA MEJ: U redu, možda Sekretarijat (Registry) to može da uredi. U redu, dok čekamo na to, gospodine Najs (Nice), juče smo propustili da vidimo šta ćemo sa dokaznim predmetom 506.

TUŽILAC NAJS: Da, imam to na umu za kasnije.

SUDIJA MEJ: U redu, onda kad bude praktično, danas ili u svakom slučaju skoro, trebalo bi to da rešimo.

TUŽILAC NAJS: Možda danas posle podne. Ali, mislim da je situacija u vezi sa tim sledeća: svi dokazni predmeti osim broja 27 i 28 pominju se u stručnom izveštaju svedoka. 27 i 28 je on pomenuo u svom iskazu iako on nije

posebno rekao da su to dokazni predmeti. To su bila naređenja da se zaseda u Beogradu, a ne negde drugde. U svakom slučaju, tražim da se i ti dokazi uvrste u spis. Ali ja sam proverio i još ću proveriti, mislim da je on sve dokazne pomenio u svom izveštaju.

SUDIJA MEJ: Gospodine Najs, molim da proverite da u spis ne uđe ništa što nije pomenuto. Dakle, uz tu rezervaciju, sve dokazne predmetne uvrstićemo u spis. Dakle, celi registrator.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine, sada se ponovo obraćam vama, molim vas, dakle, da odgovorite na moje pitanje. Dakle, kada je kapetan Vukosavljević koji je bio komandant brane, dobio naređenje od pukovnika Ojdanića da može da krene prema Brštanici i izvuče, tako da kažem, tu gomilu civila, on je zaista i krenuo sa dva vojna kamiona i tu je bilo nekih tridesetak vojnika. "Došli smo u Bršljanicu, tu se formirala kolona, sve se radilo dosta brzo, svi smo žurili i većina peške, neki sa autima su krenuli prema gradu. Na prilasku gradu čula se velika pucnjava, na rejonu kojim mi treba da prođemo prema gradu. U tom momentu je kapetan Vukosavljević rekao da mi nastavimo dalje da idemo, a da će on da skrene u pravcu pucnjave da vidi šta je to i da reši probleme koje bi eventualno imali u putu. I tako je i bilo. Mi smo nastavili i ljudi su u jednoj tako oranizovanoj koloni predvođeni tim vojnicima, otišli na gradski fudbalski stadion". Pre nego što počnemo sa fudbalskim stadionom, koliko se ljudi nalazilo u toj koloni?

SVEDOK B1505 – OGOVOR: U koloni je bilo prema procjeni oko 4.000 ljudi. Uglavnom to su bili, znači, da kažemo, stanovništvo sa tog područja, žene, djeca, stariji, mlađi, starci, i tako dalje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je kolona prešla tokom starog turskog mosta na Drini u Višegradu?

SVEDOK B1505 – OGOVOR: Da, na tom putu oni su i morali preći preko tog mosta.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pretresno veće je već čulo iskaz jednog srpskog novinara koji je govorio što je on video u toj koloni. Moje pitanje za vas je sledeće: da li vam je poznato da li je postojala bilo koja druga kolona koja je prešla preko starog mosta na Drini u Višegradu, osim ove kolone o kojoj vi svedočite?

SVEDOK B1505 – OGOVOR: Ne, sigurno to je bila jedna ista kolona.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je cela kolona otpraćena do stadiona u Višegradu?

SVEDOK B1505 – OGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je na fudbalskom stadionu bilo drugih ljudi koji nisu bili iz te kolone?

SVEDOK B1505 – OGOVOR: Ne, uglavnom su to bili ljudi iz kolone.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Opišite nam šta se desilo na fudbalskom stadionu.

SVEDOK B1505 – OGOVOR: Na fudbalskom stadionu su ljudi zauzeli mjesta, svi su uglavnom bili na jednom dijelu stadiona, na drugom dijelu stadiona su bili vojnici. U tom momentu je došao jedan oficir koji se predstavio putem megafona prisutnim ljudima u ovom smislu: "Ja sam potpukovnik Jovanović i komandant sam ovog grada, komandujem ovom vojskom koja je tu. U svom sastavu imamo jedinice "Bijelih orlova" koji su pod mojom komandom. Sada ćete vi ići u određena mjesta koja su pod kontrolom vojske i sigurna su, znači, možete ići tamo". I rekao je, između ostalog, i to da ne smije se pružati nikakav otpor, bilo kakav otpor vojsci. U slučaju da u nekom selu iz neke kuće pukne jedan metak, on će da sravni tu kuću. A ako bi u nekom selu bio ranjen jedan vojnik, on će da sravni cijelo selo. I tako su ljudi, ovaj, i tako se završio sastanak.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su ljude koji su bili na stadionu pretražili vojnici koji su bili na stadionu?

SVEDOK B1505 – OGOVOR: Da. Prije nego što su napustili stadion i to je objasnio putem ovog mikrofona komandant, formirao je, mislim, oko četiri ili pet kolona, na svakoj su bila po dva vojnika i svako je trebao proći kroz tu kolonu i bio je pretražen da nema oružja i tako slično.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Šta su po nacionalnosti bili ljudi okupljeni toga dana na stadionu?

SVEDOK – B1505 OGOVOR: Isključivo su bili Bošnjaci, Muslimani.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A koliko je ljudi ukupno bilo okupljeno na stadionu toga dana?

SVEDOK B-1505 – ODOVOR: Prema procjenama 4.000 do 5.000 ljudi je bilo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su pretražili svih tih 4.000 do 5.000 ljudi?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Ja mislim da jesu, jer ja nisam čekao sami kraj pretresa, ali u principu je trebalo da se pretresu svi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je svim tim ljudima rečeno, kad su odlazili sa stadiona kuda smeju, a kuda ne smeju da idu?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da, to je komandant jako precizno objasnio, gdje se smije ići, a gde ne smije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je velikom broju tih ljudi zabranjeno da se vrate svojim kućama?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da, dakle ...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste, nakon toga, pozvani na sastanak u hotelu "Višegrad"?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da, dakle, nakon toga kako se potpukovnik obratio ljudima, onda je meni rekao: "Ti ćeš se javiti meni sad dole u hotel 'Višegrad'."

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Jeste li vi otišli u hotel "Višegrad"?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da, ljudi su počeli da idu u mesta gdje je bilo dopušteno i ja sam svratio u hotel da se javim po naređenju.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste u predvorju hotela morali neko vreme da čekate?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da, kad sam došao u hotel onda mi je rečeno da trebam malo sačekati kod recepcije da me primi komandant i tako sam tu malo sačekao na tom mjestu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste, dok ste čekali mogli da ustanovite gde se u hotelu nalazio potpukovnik?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da, znao sam u kojoj sobi, ali ja sam čekao na recepciji.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su u jednom trenutku dvojica ljudi došli da vide potpukovnika?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Recite nam ko su bili ti ljudi?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Dakle, kako sam ja čekao pored recepcije u jednom momentu su pored mene naišli Biljana Plavšić, ona zna se da je bila potpredsjednik Republike Srpske i Branimir Savović, on je bio potpredsjednik Srpske demokratske stranke za opštinu Višegrad.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I jesu li oni ušli da se sastanu sa potpukovnikom?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da, oni su prošli u sobu gde sam ja trebao biti na sastanku sa potpukovnikom i nedugo posle toga meni je rečeno da mogu ići, da dođem sutra, jer sad me ne može primiti potpukovnik.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, želeo bih sada da video snimku dodelimo broj, to je video snimak koji se pominje u rezimeu. Dakle, ja predlažem da nakon toga na ekran stavimo dva identična snimka pred svedoka koji će to moći da upoređi i vidi da li je ono što se vidi na broju 506 isto što se vidi na broju 127.

SUDIJA MEJ: U redu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine, ja ću vas sada zamoliti da pogledate na ekranu pred vama jedan snimak. Neće biti nikakvog tona, a na par mesta ćemo se zaustaviti kako bih vam ja objasnio što to gledate. U redu, možemo da počnemo.

(Video snimak)

(Kraj video snimka)

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine, jeste li vi pre videli ovaj video snimak?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Ovaj, ne znam ne sećam se dasam baš vidio ovaj.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li sada prepoznajete taj video snimak? Da li je ovo Višegrad, ovo što se vidi na ovom snimku?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Jeste, da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zastava koju vidimo u ovom insertu, recite da li prepoznajete ovu zastavu, da li možete nešto da kažete o njoj?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Vidite, zastava nije zastava Jugoslavije, niti je zastava Jugoslovenske narodne armije, ovakvu zastavu su nosili srpske paravojne jedinice.

TUŽILAC GRUM - PITANJE: Izvolite, nastavite. Trajanje ovog video snimka je četiri minuta. Dok gledamo ovaj video snimak recite jeste li vi lično odvezli kamermana koji je snimio neke delove ovog snimka?

SVEDOK B1505 - ODGOVOR: Da.

(Video snimak)

(Kraj video snimka)

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete kad vidite onaj deo snimka koji je snimila osoba koja je bila sa vama u automobilu?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da, kad dođe to onda ću signalizirati.

SUDIJA MEJ: Možda bi bilo od pomoći kad bi nam svedok rekao šta to vidimo na video snimku. Gospodine Grum, molim vas da to ustanovimo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zaustavili smo se na 1:50. Gospodine, molim vas opišite šta smo videli do sada u ove dva minuta snimka.

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Evo, do sada je uglavnom bilo snimanje predgrađa grada, sad je ovo bilo iz pravca Užica snimljen grad, vidi se tu i stadion i zgrade i dolazak ovih vojnika nekih, dakle, uglavnom snimanje grada i predgrađa iz pravca Užica prema Višegradu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je ovaj video snimljen u vreme kada je JNA ušla u Višegrad?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da, to je snimano upravo, dakle, dolazak vojnika.

TUŽILAC GRUM: Molim da nastavimo snimak. Molimo da nam opišete što vidimo.

(Video snimak)

(Kraj video snimka)

SVEDOK B-1505: Isto je sniman dio, evo, sniman je dio prema Višegradu, sad vidimo takođe predgrađe grada snimano iz, iz helikoptera. Ovo je jedan od mostova u Višegradu, takozvani Novi most, a skroz u pozadini slike vidi se i stari turski most.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: To je, znači, u gornjem desnom uglu. Molim vas, nastavite.

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Takođe snima panoramu grada iz helikoptera. Ovdje vidimo ovaj auto, vidimo, taj auto sam ja vozio. Ovo što sad vidimo, dakle, to sam ja vozio TV ekipu. Ovo sad opet vidimo snimanje iz helikoptera, stari most i okolna panorama grada. Ovo je hidrocentrala u Višegradu koja je oko dva kilometra daleko od starog mosta. Takođe panorama. Ovo je već može se reći centar grada. Ovdje vidimo te kamione vojne koje su bili u pratnji civila o kojima smo govorili da su došli u grad.

(Video snimak)

(Kraj video snimka)

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dakle, nije potrebno da identifikujete ljude, ali recite nam da li poznajete neke od ljudi na ovom kamionu?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da. Baš dobro poznajem neke ljude ovdje. Ovo su sve detalji iz grada, pojedini objekti u centru grada. Ovo opet vidimo stari most.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U redu. Sada ću da vam pokažem dve slike. Molim vas da pogledate dve slike na vašem ekranu i da nam potvrdite da li su iste. Dakle, slika sa leve strane dolazi iz dokaznog predmeta 506, a slika sa desne strane sa ovog video snimka. Recite nam da li se radi o istom snimku?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Snimak nije dovoljno jasan, ja ne mogu ništa reći ovdje, slika nije jasna.

TUŽILAC GRUM: U redu, onda ćemo se osloniti na procenu ova dva snimka Pretresnog veća. Časni Sude, izvinjavam se ako nisam u pravu, ali čini mi se da ovom novom snimku nismo dali dokazni broj.

SUDIJA MEJ: Molim sledeći broj.

sekretar: To će biti dokazni predmet broj P-527.

SUDIJA MEJ: Ovde ne koristimo slovo "P" pre broja, dokazni predmeti Tužilaštva imaju samo brojeve.

TUŽILAC GRUM: Završio sam svoje ispitivanje.

SUDIJA KVN: Gospodine Grum, podsetite me ko je bio srpski novinar koji je svedočio o koloni koja je prešla preko reke Drine?

TUŽILAC GRUM: Jovan Dulović.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste mi skrenuli pažnju prošli put da treba na početku kad pristupam unakrsnom ispitivanju da naglasim kad smatram da svedok laže. Ja sam smatrao da je to suvišno, jer sam inače za ovu optužnicu rekao da je lažna, ali držeći se vaše, držeći se vaše sugestije, ja hoću na početku da kažem da ovaj svedok u svemu u čemu navodno okrivljuje za ovo što je u glavom ispitivanju govorio, nekakvo, pominje nekakvo etničko čišćenje i ulogu JNA, uopšte ne govori istinu. Mislim da je to čista laž. A sad ćemo doći na detalje u unakrsnom ispitivanju...

SUDIJA MEJ: Moram još nešto da vam kažem. Razlog zbog koga vi morate da kažete da mislite da svedok ne govori istinu ima još dva osnova. Prvo, svedok mora da ima mogućnost da odgovori na takvu vašu tvrdnju, svaki svedok mora da ima priliku da odgovori na takvu tvrdnju. Drugi razlog je to da Pretresno veće mora da zna koja su pitanja sporna, a koja pitanja nisu sporna. Ako vi jednostavno kažete da sve osporavate, to nije dovoljno detaljan odgovor. Ako vi osporavate neke konkretne činjenice, onda to morate da nam kažete. Izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, ja ću u unakrsnom ispitivanju to pokazati. Ja ne osporavam činjenicu da je svedok 1505 iz Višegrada. Ne ospo-

ravam činjenicu da je tamo živeo, svakako, a osporavam činjenicu, navodnu činjenicu kako je vojska vršila etnička čišćenja, a videćemo i sa ovog video snimka da su to stvari koje nemaju nikakve veze sa njegovim, sa njegovim iskazom. Uostalom, videli ste i sami. Gospodine B-1505, je li tačno da ste vi lično, dakle, ne neko posebno nego vi lično za diverzantsku grupu koja je bila u sastavu: Mihad Dizdarević, Fahro Ičić, Nezir Elvir, Musa Mutapčić, Fikret Šaćirović, kaja je izrađivala eksplozivne naprave, obezbeđivali eksploziv za njihovu delatnost sobzirom na mesto koje ste zauzimali i...

SUDIJA MEJ: Ovo su dva pitanja. Neka svedok odgovori. Prvo, optuženi sugerise da je postojala diverzantska grupa i naveo je tri imena, a drugo, on sugerise da ste vi nabavljali za njih eksploziv. Dakle, to su dva pitanja i vi imate priliku da odgovorite na njih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej (May), da vas ...

SUDIJA MEJ: Neka svedok odgovori. Gospodine Milošević, pustite da svedok odgovori. Vi ste naveli ove tvrdnje i svedok mora na njih da odgovori redosledom kojim su postavljena. Prvo, slažete li se da je postojala diverzantska grupa ili ne?

SVEDOK B-1505: Pa vidite, ja ne znam za ovu diverzanatsku grupu. Iz ovih imena, jedno ime mi je poznato, a za dva nikad nisam čuo, za ova druga dva imena. To što se tiče prvog djela pitanja, a što se tiče drugog djela da sam ja za njih nabavljao eksploziv, to je takođe apsolutno netačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Mej, svedok se poveo za vama da sam nabrojao tri imena, a ja sam nabrojao pet imena, što se verovatno može videti i u transkriptu. A recite mi, molim vas, pre nego što pređemo na neke dalje specifične stvari, da li se sećate da je 19. decembra 1991. godine izvršena diverzija na železničkom mostu u Dobrunu, a istovremeno podmetnut i eksploziv pod vijadukt Bistrica na pruzi Beograd - Bar?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Ja za te događaje nisam čuo ... *(izbrisano po nalogu Pretresnog veća)* ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... *(izbrisano po nalogu Pretresnog veća)*...

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... (izbrisano po nalogu Pretresnog veća)...

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... (izbrisano po nalogu Pretresnog veća)...

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Pa, može se reći ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... (izbrisano po nalogu Pretresnog veća)...

TUŽILAC GRUM: Mislim da ...

SUDIJA MEJ: Preći ćemo na privatnu sednicu ako želite da postavite još takvih pitanja. Idemo na privatnu sednicu, gospodine Milošević.

(privatna sednica)

sekretar: Na otvorenoj smo sednici, časni Sude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi, gospodine B-1505, da li je tačno da je posle višestranačkih izbora u Višegradu 1990. godine počeo pritisak, da su počele pretnje i fizički napadi na Srbe, čak i parole sa ciljem da se Srbi isteraju iz Višegrada?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Ne, to apsolutno nije tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, pošto apsolutno nije tačno, sećate li se da je od strane muslimanskih ekstremista, rođenog brata potpredsednika Stranke demokratske akcije u Višegradu, srušen spomenik Ivi Andriću, 1. jula 1991. godine na Trgu oslobođenja u Višegradu?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Znam za taj događaj, ali to ništa nije direktno bilo upereno, da kažemo protivu Srba, to je bio neovistan, da kažemo, događaj i inače, Ivo Andrić nije bio Srbin, već je bio Hrvat, ako mislite da se time mislilo prijetiti Srbima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Srbi ga smatraju Srbinom. Ako ga vi smatrate Hrvatom to je, to je vaša stvar, ali šta mislite da je bio motiv rušenja tog spomenika i to 1. jula 1991. godine, razbijen onim čekićem koji se upotrebljava u kamenolomima, obično ga zovu macola i bačen u Drinu. Ceo događaj je snimam upravo od strane Muslimana, je li tako, gospodine 1505?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Ma, kada govorimo o tom slučaju, dakle, taj slučaj nije izveo niko organizovano, nije to izvela vlast ili bilo ko drugi već je to bio jedan od čisto građanskih incidenata. Poslje je pokrenut krivični postupak koji je vođen protiv čovjeka koji to uradio. Dakle, to nije bilo ništa posebno, specifično i vi vidite danas na fudbalskoj utakmici ruše tamo neko stolice, neko ono i zbog toga bude sankcionisan i završena stvar.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, rušenje stolica na fudbalskoj utakmici i rušenje spomenika u centru grada jedinom nobelovcu sa tih područja nekadašnje Jugoslavije, to je vama ista stvar?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Pa, časni Sude, dakle, radi se o jednom incidentu koji su napravili jedan ili dva građanina napravila i time šta su oni htjeli postići, zato što je to spomenik poznatoj ličnosti htjeli su biti u centru pažnje ili tako nešto slično, zbog toga su oni sankcionirani, zbog tog izgre-da, to je bio izgre-d.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi tvrdite da su oni osuđeni za to?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Ja sigurno znam da je postupak vođen, da je pokrenut, da je vođen postupak, a kako se cjela stvar završila ne mogu biti 100 posto siguran.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači ne znate to, je l' tako?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Znam sigurno da je vođen postupak, to nije sporno i sigurno je pokrenuta istraga i ti ljudi su bili na Sudu, a sad kako se cijeli slučaj okončao to ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To takođe znate, pretpostavljam.

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Ne mogu znati.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ili tvrdite da ne znate?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Pa, nisam baš siguran na kraju koliko su do-bili oni kazne i tako dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, je l' bio neko zbog toga kažnjen uopšte?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da, da. A ako Sud vodi neki postupak on će ustanoviti da li je ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro, to generalno smatrate, ali vi ne znate ništa da li su kažnjeni ili nisu?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Ma, sigurno jesu, samo ne znam koliko, je li to bila novčana kazna ili neka druga i koliko, koliki je iznos kazne i tako dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A tako znači. To je bila neka administrativna zavrzlama, je l' tako?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Ma, ne ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Novčana kazna?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Ne radi se ni o kakvoj zavrzlami, radi se o normalnom sudskom postupku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a sećate li se letka u avgustu 1991. godine koji je rasturan po Višegradu sa 20 uputstava o tome šta sve treba činiti Srbima da se proteraju ili unište. Između ostalih bila je poruka "zabranite svojoj deci da se druže i igraju sa njima. Istresajte smeće pred njihova vrata. Mokrite u njihovim ulazima. Obeležavajte im kuće i stanove. Pišite grafite preteće sadržine po njihovim kućama i crkvama," i tako dalje. 20 uputstava, letak se rasturao avgusta 1991. godine. Pretpostavljam da vam to nije promaklo pažnji?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Časni Sude, ja se izvinjavam, ali zaista za ovo ja moram reći, dakle, ovo je laž, a ne ono šta je tvrdio gospodin maloprije. Ja za ovo nikad u životu nisam čuo, a da se ovako nešto događalo, to bi ja morao znati. Dakle, ovo je izmišljeno sve što je gospodin napomenuo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a je li vam poznat događaj od 13. aprila 1992. godine kada je Murat Šabanović, koje je inače i srušio spomenik lvi Andriću, pretio da će srušiti hidrocentralu u Višegradu i kad mu je Alija Izetbegović poručio preko radio talasa, "nemoj, Murate, još nije vreme," sećate se toga?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Sjećam se, to je bilo na radiju. Dakle, to sam ja slušao na radiju i pola Bosne i Hercegovine, a o tome da je gospodin Alija Izetbegović nešto poručivao, to prvi put čujem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, pa kad je posle nekoliko dana došlo vreme, on je pustio ustavu na brani pa je voda načinila velike materijalne štete i ljudske žrtve u nizvodnom delu Drine. Upravo u onom delu gde žive Srbi, je l' tako bilo? Je l' možda ni to ne znate?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: To znam vrlo dobro i odgovoriću, časni Sude. Dakle, bilo je materijalne štete, ne u nekom obimu kako bi se moglo pomisliti. Dakle, voda jeste načinila materijalnu štetu, ali u ovom slučaju isključivo materijalna šteta je načinjena Muslimanima, Bošnjacima, jer su njihove kuće bile do rijeke. U ovom slučaju ni jedan Srbin nije imao neku materijalnu štetu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi tvrdite da voda koja je dole poplavila, srećom brana nije dignuta u vazduh, mada je on pretio, poznato vam je da je on pretio da će branu da digne u vazduh? Je li vam to poznato?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da, to mi je poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li to taj isti Murat Šabanović koji je razlupao spomenik Ivi Andriću?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Radi se o istom čovjeku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, taj što je razlupao spomenik preti da će branu da digne u vazduh. Onda ne diže je u vazduh nego skida ustavu i voda plavi nizvodno od brane. I vi tvrdite da je voda selektivno napravila Muslimanima, a nije Srbima, je l' tako?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Časni Sude, ako mogu malo pojasniti. Dakle, ne tvrdim ja da je voda pravila selekciju nego sasvim slučajno su se desile kuće do obale da su bile bošnjačke. Dakle, to je sasvim slučajno s jedne strane. S druge strane, jezero koje je bilo sjeverno od Višegrada je znatno većeg kapaciteta od ovog jezera koje je iznad Višegrada i dole je hidrocentrala u Bajinoj Bašti bila ispražnjena, tako da nije prijetila nikakva opasnost apsolutno, jer je to, da kažem, donje jezero, većeg kapaciteta od ovog koje je moglo odozgo doći, a što se tiče rušenja brane, mislim, to se može reći

da je gotovo smiješno da čovjek koji nema ništa, sruši branu koja je 40 metara visoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to znači, po vama, to nije bila nikakva ozbiljna pretnja. Više kao neka šala.

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: E, na žalost, gospodine, ne radi se o šali nego o tako teškoj zbilji da su, dakle, on nije bio sam, to je bilo, taj čovjek, Murat Šabanović o kome govorite je stanovao blizu centrale, možda 500 metara i on i njegove komšije su u strahu otišle u tu centralu i u agoniji su prijetili, "ako nas budete porobili, mi ćemo dići hidrocentralu u vazduh," što je svakom bilo jasno da on ne može obiti ni od hidrocentrale, a kamoli je dići u vazduh.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, molim vas, da li se vi sećate da je na primer da je u intervjuu, pošto ste maločas govorili da je to, eto, neuračunljiva bila neka osoba koja je srušila spomenik, da je u intervjuu datom sarajevskom "Oslobođenju" i to 18. februara 2000. godine, Murat Šabanović izjavio kako mu je rušenje spomenika naloženo od Ejupa Ganića i Omera Behmena. Da li znate da je on to izjavio u sarajevskom "Oslobođenju"?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Ne znam za tu izjavu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li znate da je taj isti Murat Šabanović sa još više, sa svojim tim, svojom tom ekstremističkom grupom, gde je bio Ibrahim Demir, Zijad Subašić, Nusret Velagić još ...

SUDIJA MEJ: Molim vas pazite da ne bude greške sa tim imenima koje vi brzo čitate i onda je vrlo teško prevodiocima, a i svima drugima da vas prate. Molim vas, ponovite imena tako da svedoku možemo da postavimo pitanje o imenima. Je li Murat Šabanović bio pripadnik ekstremističke grupe? Možda svedok može na to da odgovori.

SVEDOK B-1505: Mogu, časni Sude, dakle, nikakva ekstremistička grupa nije postojala tako da taj čovjek nije ni mogao biti član neke grupe koja ne postoji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A jesu li vam poznati Demir Ibrahim, Zijad Subašić i Nusret Velagić?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Od ova tri gospodina koja ste nabrojali, poznajem Nusreta Velagića, bio je konobar i tako ga i znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A je li vam poznato da je Šabanović s tom grupom u kojoj su bili i ova lica koja sam sad sporo i pažljivo pročitao, još 1990. godine zaustavljao vozila koja su tu prolazila iz Srbije i maltretirao putnike? Obične turiste. Čak i neke autobuse s decom i starijim ljudima koji su išli i putovali dole da, da obilaze neka znamenita mesta. Je li vam poznato za te incidente?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Dakle, da budem jasan, ja nisam rek'o da postoji ta grupa itvrdim da nije postojala, a da su postojali neki incidenti, to je vjerovatno bilo i prije i poslije, uvijek bude nekih građanskih incidenata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, pošto kažete da je sve to bilo i pre i posle i uvek bude nekih građanskih incidenata, recite mi, molim vas, je li vam poznato za hapšenje kriminalca Nermina Šišića 14. juna 1991. godine koje je iskorišćeno za izazivanje nemira i sukoba sa policijom? Da vas malo više podsetim, upravo taj Murat i Alija Šabanović, provalili su u zgradu Sekretarijata unutrašnjih poslova u nastojanju da otmu oružje i postavili zahtev da se pripadnici policije srpske nacionalnosti odmah smene. Je li se sećate toga? Navodim vam i datum, 14. juni 1991. godine.

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Sasvim slučajno znam za ovaj, kako vi kažete, slučaj, koji ste vi naveli sa dosta neistinitosti. Poznajem slučajno ovog dečka koji je stanovao blizu mene i znam da je jednom prilikom napravio neki prekršaj pa je, normalno, uhapšen od strane policije, a sve drugo je, vi ste dodali svojevoljno. Ovo ostalo ste vi, dakle, insinuirali. Nije tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, ja o tome, ja o tome imam podatke, gospodine 1505. Ja lično nisam bio u Višegradu u to vreme svakako pa ...

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Nisu vas dobro informisali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A je li tačno da je u noći između 2. i 3. avgusta 1991. godine iz opštinskog Sekretarijata za narodnu odbranu ukradena celokupna dokumentacija vojnih obveznika? I tu su učestvovali Miralem Ibišević i Meša Tvrković. Je li vam to poznato?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Za taj slučaj prvi put čujem od vas sada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A je li vam poznato septembra 1991. godine kad je bez ikakvog razloga pretučen Srbin Milija Čebić koji je tada prebačen u bolnicu u Užicu?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Ne znam ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne znate ni to?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Ne, ne znam tog čovjeka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nije vam poznat taj incident?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Eto, vi kažete da je tada bio neki incident. Ja ne znam za to. Prvi put čujem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A je li vam poznato da je ovaj isti Murat Šabanović 8. oktobra 1991. godine organizovao oružani napad na policijsku stanicu u Višegradu zato što su mu uhapsili brata Avdiju, iako mu je taj brat pušten istog dana predveče?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Dakle, da je takav slučaj se dogodio, ja bih za to sigurno mor'o znati. Smiješno je, časni Sude, mislim ovdje se iznose, moram reći, gotovo smiješne stvari. Da jedan čovjek napadne na policijsku stanicu koja je imala, ne znam, 30 do 40 policajaca.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Eto.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A je li smešno što je u svojoj kući u mestu Bjela ubijen Srbin Ranko Baranac, isto 1991. godine, pred kraj godine, i pucao mu u grudi Hasan Šabanija koji je bio radnik obezbeđenja u jednom višegradskom preduzeću? Ubijen ovaj čovek. Je l' znate za taj incident?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Za taj incident znam slučajno zato što je taj Hasan komšija od, bio, i tako znam, normalno, šta se dogodilo sa komšijom. Da nikakav to nije bio međunacionalni sukob, oni su imali čisto lične odnose, da ne govorim sada ovdje, radilo se o nekim ženama, mislim, i...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine ...

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Potukli se i na kraju je ovaj čovjek kog ste spomenuli, Hasan, ležao u zatvoru što je izvršio to djelo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, taj Hasan Šabanija ubio je Ranka Baranca, jel' tako? I to je bilo krajem 1991. godine, jel' tako? To znamo.

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Ne znam tačno datum, izvinjavam se, časni Sude, ali to je bila tuča. Dakle, onaj je htio ubiti onoga, onaj onoga i na kraju tako se završilo, a Hasan koji je ost'o živ je dobio kaznu zatvora, to sigurno znam, jer je komšija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, znate za to ubistvo, samo ga tretirate kao neku njihovu sitnu zađevicu, je l' tako?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da, da. To je bilo čisto, ovaj, konflikt između dva čovjeka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A je li tačno da su 22. marta 1992. godine radnici SUP Višegrad napustili posao, jer su dan ranije naoružane muslimanske grupe preuzele vlast u gradu, zaposele policijsku stanicu i započele pljačku imovine, oduzimanje automobila i tako dalje Srbima?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Časni Sude, ovdje se radi o zamjeni teza. Srpski policajci jesu napustili zvaničnu, dakle, ustanovu u kojoj je bila policija. Ne znam tačno da li je to taj datum ali u jednom periodu jesu, ali ne zato iz ovih razloga koje je naveo gospodin već zbog toga što im je to izričito naredila Srpska demokratska stranka da to urade. To je bio razlog zbog čega su to uradili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine 1505. Ova pretnja rušenja brane u Višegradu, koja nije samo bila pretnja nego je došlo i do izlivanja, ali nije dignuta brana u vazduh, dogodila se 13. aprila 1992. godine, jel' tako?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Moglo bi biti taj datum. Tu je negdje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema tome, sve ovo što govorim dogodilo se pre toga i onda je jedan deo jedinica Užičkog korpusa 15. aprila. po onome što vi kažete, došao u Višegrad, je l' tako?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: To je više pitanja, dakle. Nije to uzrokovano jedno drugim, nit' ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nego čim je uzrokovano?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Pa evo, vi ste tu sad mene malo zbunili, ne znam, trebate mi malo razvrstati pitanja ...

SUDIJA MEJ: Počnimo od početka. Počnimo ponovo. Postavljajte pitanja redom tako da svedok može da ih prati i na njih odgovori.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 13. aprila je bilo ovo zauzimanje brane i pretnja dizanja brane u vazduh. Na tu provokaciju, koja je bila ozbiljna pretnja sa nesagledivim posledicama, dva dan kasnije dolazi jedna jedinica Užičkog korpusa da obezbedi ...

SUDIJA MEJ: Čekajte, stanite, stanite. Dozvolite svjedoku da odgovori na pitanja. Gospodine, izneta je tvrdnja da je deo Užičkog korpusa došao u Višegrad 15. aprila, dva dana nakon pretnje o brani. Da li je to tačno?

SVEDOK B-1505: Časni Sude, to jeste tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SUDIJA MEJ: Dobro, zatim drugi deo pitanja glasi ovako, možda na to nećete moći da odgovorite, ali ako možete, odgovorite, molim vas. Da li je Užički korpus došao zbog toga što je izrečena pretnja u vezi sa branom? Da li je to bio razlog ili vi to ne možete da kažete?

SVEDOK B-1505: Da, ja na to takođe mogu odgovoriti. Dakle, to nije bio uzrok dolaska Užičkog korpusa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi, molim vas pošto ste maločas, pominjući kapetana Vukosavljevića, vi, u ovoj sali, reki da da je kapetan Vukosavljević bio komandant zaštite brane, je l' tako? A pre neki dan kad ste počeli svoje svedočenje ste rekli da kada je došao kapetan Vukosavljević u Višegrad i to je, dakle, kad je došao Užički korpus 15. aprila, to ste vi sami rekli, sad ste rekli da je on komandovao zaštitom brane. Dakle, zar nije jasno zašto su došli u Višegrad?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Časni Sude, to jeste tačno da je kapetan Vukosavljević bio komandant brane, ali to je samo bio jedan mali dio Užičkog korpusa. Dakle, bila je to jedna sasvim mala jedinica u odnosu na broj vojnika iz Užičkog korpusa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, je li sporno da je opasnost da se sruši brana mogla da izazove veliku katastrofu u celom donjem toku Drine?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Časni Sude, ja sam malopre to objasnio, ali mogu ponoviti, dakle, kada bi brana pukla prirodnom nesrećom ili vještački da se sruši obzirom da je donje jezero bilo ispražnjeno, ono nije moglo apsolutno ugroziti ništa nizvodno, mislim da je to dovoljan odgovor na to pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi dakle, tvrdite da rušenje brane u Višegradu ne bi proizvelo nikakve velike probleme. Je li to ono šta vi tvrdite, gospodine 1505?

SUDIJA MEJ: On je odgovorio na to pitanje i to već par puta, nema potrebe da ponovo odgovara. Idemo dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ovaj redosled smo utvrdili. Samo da se vratimo, sobzirom da ste vi, sobzirom na posao kojim ste se bavili i aktivnosti koje ste imali, upoznati sa širim političkim kontekstom, je li tačno da su tenzije narasle posle onog referenduma o nezavisnosti Bosne koji je održan bez Srba? Je li tačno da su sutradan počeli konflikti?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Referendum je poznat, a da je baš to promijenilo neke odnose, ne znam. Malo i pitanje nije baš konkretno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A je li tačno da su odmah posle referenduma počela ubistva Srba?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: To nije tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sutradan posle referenduma u Sarajevu su ubijeni ljudi na svadbi, srpskoj i to od strane ovih Zelenih beretki. I zna se i ko ih je ubio.

SUDIJA MEJ: Ali to nema nikakve veze sa ovim svedokom. Ovaj svedok ne može da svedoči o Sarajevu. To morate da pitate ljude koji o tome mogu da govore.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali vi znate da i Višegradu stanovništvo srpske nacionalnosti nije učestvovalo u tom referendumu?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Referendum je organizovan na nivou cijele Bosne i Hercegovine, dakle, nije to bio nešto opštinski referendum već cijele BiH i neki su izlazili na referendum neki nisu, kao i u svim drugim državama u svijetu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, kao u svim drugim državama u svetu, pa se desilo da samo Srbi nisu izašli?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Ne mislite da sam ja odgovoran za rezultate referenduma?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne mislim. Vi ste mu odgovorni pošto ste, sobzirom na svoju funkciju, verovatno u tome učestvovali.

SUDIJA MEJ: Ovo nas neće nikuda odvesti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, sećate li se dalje porasta tenzija, dakle, borbi u Sarajevu posle toga napad na vojni konvoj u Tuzli i tako dalje, čitav niz događaja koji je izazvao vrlo veliko uznemirenje, a i prilične žrtve, rekao bih, Srba u to vreme? Sećate li se toga, gospodine 1505?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Vidite, ja sam, dakle, o tim događajima, kao i svi, mogao da gledam nešto na televiziji, uglavnom znam to što se događalo s televizije, ali u svemu tome nije tačno da su to bili nastradali Srbi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, Dobro. O tome postoje podaci. A je l' vam poznato pošto ste bili tada u poziciji da vam to bude poznato da je Presedništvo BiH u nepotpunom sastavu 4. aprila 1992. godine donelo odluku o mobilizaciji jedinica Teritorijalne odbrane, milicije, civilne zaštite uprkos upozorenju da je mirno rešenje moguće samo sporazumom triju naroda? Sećate li se toga?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Ja znam da su, dakle, da su bile takve naredbe, ne znam ja baš tačno egzaktno. Datum je 4. april, to je bilo nakon napada koji su počeli da se vrše na grad, tada je Presedništvo donelo jednu takvu odluku, koliko se ja sećam. Al' to, naravno, van moje ingerencije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, iako je general Nambijar (Satish Nambiar) svedočio o tome da nije ni bilo napada na grad ni granatiranja dok nije bilo ovoga 3. maja ...

SUDIJA MEJ: Svedok ne može da odgovori o tome šta je rekao general Nambijar. To nema nikakve veze sa ovim svedokom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li vam poznato da je 12. aprila 1992. godine Izetbegović izdao direktivu Glavnom štabu Teritorijalne odbrane za sveopšti napad na kasarne JNA?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: O takvoj naredbi čujem prvi put sad ovdje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Recite mi, molim vas, pošto mi u kontekstu i ovim okolnostima govorimo, vi govorite u svojoj izjavi, samo da se na kratko osvrnem na to: "Potpredsjednik Srpske demokratske stranke je bio Stanko Pecikoza. Čuo sam da ga je ubio SDS," što će re' ubila ga njegova stranka, "jer je pomogao Muslimanima da napuste grad. Pomogao je meni i mojoj porodici da izađemo iz Višegrada. On je puno porodica izveo. On je to mogao da učini, jer je bio potpredsjednik stranke. Nedugo nakon što me je izveo čuo sam da je ubijen". Molim vas, je li moguće da vi tvrdite kako je potpredsjednik Srpske demokratske stranke ubijen od strane svoje stranke jer je pomagao Muslimanima da napuste grad, i vama i vašoj porodici? I da vi znate da ga je ubila Srpska demokratska stranka i to s tim motivom o kome vi govorite?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Ja nemam ništa posebno dodati niti oduzimati od ovoga što sam ranije izjavio i ja sam rekao da sam čuo da je tako bilo, normalno nisam tu prisustvovao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, znači, čuli ste da je tako bilo. Ali sad, ne govori li ovo šta vi ovdje tvrdite povodom ubistva potpredsjednika Srpske demokratske stranke i još nešto drugo, naime, jer znači da su Muslimani dobrovoljno naapuštali grad uz nečiju pomoć, a ne da ih je neko proterivao iz grada? Jel' tako, gospodine 1505?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Ne. Dakle, jako teško je bilo izaći iz grada i trebalo je vrlo uticajan i vrlo ugledan čovek da vas može izvesti iz grada. To se na to odnosi, dakle ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja znam na šta se odnosi pošto isto umem da čitam. Je li to znači da nije niko proterivao Muslimane iz grada? To da se teško izlazi zbog bezbednosnih uslova to je jedna stvar, a je li ovo znači da niko nije proterivao Muslimane iz grada?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Časni Sude, dakle, radi se o tome da su ljudi davali velike novce da izađu, jer im tamo život nije vredio ni jedan fenig. Dakle, bili su apsolutno nezaštićeni od vlasti, dakle, bili su van vlasti. Svako je mogao ubiti tada Bošnjaka i da za to nikome ništa ne odgovara. Iz tih raz-

loga jako teško je bilo izaći iz grada, na to sam mislio, dakle teško je bilo naći vezu da te izvede da spasiš glavu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, Dobro, gospodine 1505, moje pitanje, odnosno poenta mog pitanja niko nije proterivao Muslimane iz grada, dakle. Je l' to bar jasno?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: U prvom dijelu jeste, a nakon toga je zatvoreno i nije se moglo napustiti dobrovoljno i ko je htio nije mog'o, a zapravo svi su jako željeli jer im život nije tamo ni malo nije bio siguran.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Osim ovih događaja oko brane ustanovili smo 13. pretnja rušenja brane, 15. tek dolaze jedinice Užičkog korpusa. Vi pominjete pucnjavu 4. aprila 1992. godine i to na Sevala Delibašića, je l' tako?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I vi kažete da nije bilo istrage, jeste li sigurni da nije bilo istrage?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Istraga se svela samo na to da se to zabilježi u kancelariji MUP-a, SUP-a, na teren nisu izlazili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A kažete da je 5. aprila 1992. bilo još pucnjave u selu Dobrunu? Je l' tačno da vi ne znate ni ko je pucao ni na koga se pucalo? Da li je bila pucnjava u Dobrunu?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da. Ko je pucao, to se ne može 100 posto sa sigurnošću tvrditi, al' na koga je pucano to se zna. Pucano je, dakle, na to naselje i na ljude koji su u tom naselju koje je usput da napomenem bilo isključivo bosansko-muslimansko stanovništvo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi u tačkama 14 i 16 kažete da su borbe počele svuda oko Višegrada, da je minobacačka vatra bila usmerena na različite delove Višegrada, o tom kontekstui ćemo kasnije, a sad mi recite je li tačno da su ljudi koji su uređivali položaje nosili uniforme i civilnu odeću i da to nema nikakve veze sa JNA? To što vi govorite ovde.

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: To jesu se uređivali vojni položaji u okolini grada, to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je l' to nema nikakve veze sa JNA, je l' to tačno?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Sve to ima malo direktne malo indirektno veze sa JNA, jer po mom saznanju JNA je to dobrim delom nadzirala i kontrolisala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, kako je mogla da nadzire i kontroliše kad vi kažete da je došla tek 15. aprila 1992. godine? Kako je mogla pre toga nešto da nadzire i kontroliše? Prvi put ste je videli 15. aprila 1992. godine posle pretnje brani.

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da, opet ste vi malo zamenili, zamenili, da ne kažem, teze. Dakle, jedinice Užičkog korpusa koje su bile borbene jedinice u velikom broju i jako dobro opremljene, te jedinice su došle negde oko 15., recimo. Ali prije toga, ne mora biti jedinica da bi kontrolisao, nadzirao i davao uputstva, to su bili manji, u manjem broju ljudi, dva, tri, pet, deset i tako dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ti ljudi što su dva, tri, pet, deset, to nije bila JNA. Je l' tako, gospodine 1505?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Vidite, da se nije uočavalo njihova vozila, zatim helikopter koji je bio vojni, jedino vojska raspolagala, onda teško je bilo reći, međutim, pošto se to uočavalo onda se to može sa sigurnošću reći.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste gledali ovde na videu helikopter, to je onaj mali helikopter "Gazela" kojim može da se vrši samo izviđanje ili prevoz nekog oficira s tačke na tačku ili nekog ranjenika s tačke na tačku, to nije uopšte borbeni vazduhoplov. Ovde ste pokazali.

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da, u ovom slučaju na video snimku to jeste jedan helikopter, ali vojska, dopustite ima mnogo helikoptera, dakle, vrlo veliki broj iz različitih, ne radi se o istom helikopteru kad ja kažem, dakle, ja kada kažem da sam video helikopter ne mislim na ovaj slučaj, ovaj video snimak, Časni Sude, već i ranijih dana koji su se desili na mjesec dva ili više prije događaja o kom gospodin pita, dakle, prije događaja brane, su se uočavali vojna vozila i vojni helikopteri koji su sletali na mjesto gdje su se uređivali ti vojni položaji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čekajte, molim vas, jeste li vi videli da je koji helikopter dejstvovao, bilo gde da je dejstvovao?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Na koji period mislite?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na bilo koji period, molim vas, evo sve dok nije došla vojska 15. aprila, je l' neki vojni helikopter izvršio neka dejstva ilii šta je bilo? Šta vi to tvrdite?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Prije 15. aprila nije bio, dakle, dejstava vojnim helikopterom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A je l' bilo dejstava bilo kakvim, iz bilo kakvog vojnog vozila, jedinice i tako dalje?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Takvih dejstava nije bilo da se može uočiti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, nije ih bilo da se može uočiti, o kej. Kad smo već kod helikoptera, hajde da završimo sa ovim video snimkom. Video snimak vozi kamermana koji gleda okolinu Višegrada, ja ništa drugo nisam primetio na tome. I na jednom delu video snimka vidi se potpuno čisto kako vojnici idu putem, u koloni, to su vojnici JNA koji nose šlemove koji idu po formaciji koji su uredno obučeni, mogu se razlikovati po šlemu na glavi, a onda, potpuno odvojeno od toga, imate ljude koji nose drugu zastavu i koji se kreću nekim drugim putem. To je sve što se moglo videti na vašem video snimku. Je l' tako, gospodine 1505, šta ste drugo vi pokazali?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Ja nisam ništa posebno pokazivao osim onoga što je bilo na snimku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta se to vidi na snimku što smatrate da je bitno? Ima ona grupa vojnika koji verovatno pripadaju Užičkom korpusu, ako kažete da je bio tamo Užički korpus koji ide i kreće se po formaciji, svi su uredni i nose šlemove, obezbeđuju prostor i imate posle toga neke ljude koji nose zastavu i vidi se da uopšte nisu u JNA, vidi se po kapama, vidi se i po odelima koji nose nekakvu zastavu, nema nikakvog dejstva, ništa ni tu, pa šte ako nose zastavu? O čemu se radi?

SUDIJA MEJ: Nije na svedoku da govori o tome i da odgovori na vaša pitanja o tome što to znači. To je na Tužilaštvu, a odluka o tome je na Pretresnom veću. Mi smo snimak videli i vi možete o tom snimku da iznosite svoje komentare, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Mej. Pokazali ste, gospodine 1505, vozila, koji kažete automobil vi vozite, neke snimke određenih delova Višegrada i šta se vidi na tim snimcima? Šta ste vi ...

SUDIJA MEJ: To je svedok video. Ali već sam vam rekao što je na video snimku ili značaj toga na video snimku je stvar o kojoj ćemo mi kasnije odlučivati. Gospodine B-1505, ono što nam možete da nam kažete je šta ste vi videli iz automobila dok ste ga vozili?

SVEDOK B-1505: Vidite, pitanje nije ni nešto naročito konkretno, dakle, sa mnom je sedila ekipa Televizije Beograd sa kamerom i to je jako opširno pitanje, neka bude gospodin malo konkretniji.

SUDIJA MEJ: U redu, dobro, dobro, ako ne možete da odgovorite, onda najbolje da ne trošimo vreme. Idemo dalje, gospodine Milošević, idemo na sledeće pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, je l' vas zamolila ekipa Televizije Beograd da joj kao stanovnik Višegrada, ništa drugo da ne preciziram povežete po Višegradu da vidi kako to izgleda?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Oni jesu tražili ko će im pokazat' put kojim bi oni trebali da se prevezu, a na kraju je meni implicino naređeno da bi to ja trebao bit'. No, međutim, eto, sve se sretno završilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta to ima uopšte da se završava ili ne, uzmete u kola ekipu kamermana i idete, pokazujete im grad.

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da, u jednim normalnim okolnostima to bi bio sasvim normalan slučaj, međutim, ovo su ipak bile vanredne okolnosti, u gradu nije bilo stanovnika, tu su se vrzmali vojska, paravojska i tako dalje tako da je to bilo dosta rizično al', eto, uglavnom dobro je bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, recite mi, molim vas, vi kažete u tački 18 da ste razgovarali sa izvesnim Savovićem da se prekine pucnjava, jer su ljudi ginuli, a SDS je tražio podelu policije, to vi kažete u tački 18. Da li biste bili ljubazni to da mi objasnite?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Pa vidite, to je data izjava u širem kontekstu, dakle, da bi se objasnilo, morao bi se malo širi kontekst obuhvatiti i tačno je da je to što ste vi pročitali je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas upravo to i pitam, da mi objasnite, razgovarali sa izvesnim Savovićem da se prekine pucnjava, a SDS je tražio podelu policije, to vi tvrdite, šta je bilo u ...

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Dakle, časnici Sude, ne radi se o nekom izvesnom, Savović Branimir je bio predsednik Srpske demokratske stranke za Višegrad i komandant Srpskog ratnog predsedništva. Pod njegovom komandom vršili su se iz različitih pravaca različiti napadi na grad i iz tih razloga smo mi razgovarali, pregovarali da oni prekinu to granatiranje, a on je tražio da se policija razdvoji, da imaju svoje posebne kancelarije i tako dalje, objekte, ali to nije bilo uzrokovano jedno drugim, to su bile različite stvari, dakle on je i ranije, to je i ranije Srpska demokratska stranka tražila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čekajte, molim vas. Ajde pogledajte ovu vašu ...

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Ne mogu ja nać tu vašu tačku 11.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo, evo, nije 11 nego 18, pa osamnaesti po redu paragraf ili pasus kako hoćete. Na četvrtoj strani, evo ja ću vam ga pročitati: "Razgovarao sam sa Savovićem o tome da se prekine pucnjava jer su ljudi ginuli. SDS je zatražio podelu policije". Obraćam vam pažnju na sledeću rečenicu ne ispuštam ništa. "Tražili su to desetak dana pre nego što je počela pucnjava," znači traže podelu policije još 10 dana pre nego što je počela pucnjava, je l' tako? "Takođe, otprilike 12 uniformisanih Srba zarobljeni su od strane regularnih policijskih snaga u Babinom potoku. Bilo je to nakon početka pucnjave u Višegradu. Neki od tih uhapšenih Srba su bili u uniformama regularnih policijskih postrojbi, a neki su imali maskirne uniforme. To mi je poznato jer sam ih ja kasnije oslobodio i video ih". Molim vas, da razjasnimo. Vi ste govorili i pominjali onomad kad ste ovde svedočili da je tih 12 srpskih policajaca pušteno tek kad je došla JNA odnosno oslobođeno tek kad je došla JNA ...

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Nisam razumeo svršetak pitanja. Dakle, redosled događaja je tačan. Ovi ljudi su pušteni, datum njihovog puštanja ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hoćete da kažete da ...

SUDIJA MEJ: U redu, mislim da je sada vreme za pauzu od 20 minuta. Nastavićemo unakrsno ispitivanje posle pauze, imaćete na raspolaganju još 20 minuta jer već ste imali više od sat vremena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovaj svedok nije pod 92bis, gospodine Mej.

SUDIJA MEJ: To je svedok sa transkriptom. U redu, pauza od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Da, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovaj svedok je maločas rekao da ...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak, da uključimo mikrofona. Da, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dakle, gospodine Mej je sam rekao maločas da bi o događajima o kojima ga ja pitam on morao znati sobzirom da je bio tamo i ja imam priličan broj pitanja za njega i zato tražim da mi date duže vreme da mogu da mu postavim ta pitanja.

SUDIJA MEJ: Razmotrićemo to, u ovom trenutku imate 20 minuta, ali ćemo razmotriti kako trošite svoje vreme, da li je ono potrošeno na prikladan način. Izvolite, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, kad je došla JNA ona je oslobodila ovih 12 zarobljenih srpskih policajaca, jel' tako, gospodine 1505?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Nije tako, nije ih oslobodila JNA već još uvijek je radila legalna vlast bila u funkciji i oni su doneli odluku da se ovi ljudi oslobode, puste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, zašto su zarobljeni tih 12 srpskih policajaca. Je l' to isto ta legalna vlast uradila?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Ovih 12, kako kažemo srpskih policajaca je zarobljeno zbog toga što su bili, dakle, van regularnih postrojbi policije ili van regularnih postrojbi Teritorijalne odbrane i njih su zarobili dakle, jedinice Teritorijalne odbrane, legalne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, znači njih su zarobile jedinice Teritorijalne odbrane, hoćete da kažete muslimanske jedinice?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Ne, nisu to bile samo muslimanske jedinice, u tim postrojbama bile su još uvijek mješovite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi kažete u tački 27 da sa muslimanske strane nije bilo oružja kojim bi neko mogao da otvori vatru. Pa, kako su te nenaoružane jedinice uopšte zarobile ove ljude?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Policija i Teritorijalna odbrana imali su određeni broj pješadijskog naoružanja, onim čime su inače bile regularno opremljene.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, onda da li je tačno da je vojska izdala naređenje da se sve oružje oduzme i da je tada kada je vojska došla počela akcija razoružavanja paravojnih formacija? Je li tako ili ne, gospodine 1505?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Dakle, ne radi se o tome da je vojska razoružavala neke paravojne formacije, jedine paravojne formacije su bile faktički na strani vojske, a vojska je razoružala regularne postrojbe i oduzela je oružje koje su ljudi posjedovali u miru, dakle, lovačko oružje i osnovno lično naoružanje i tako dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a pre toga sami ste rekli da je pre toga bilo pucnjave, je l' tako?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Prije toga je bilo pucnjave sa okolnih brda, uglavnom usmjereno na grad ili na sela.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, kad sada opisujete onaj svoj drugi sastanak na koji ste došli, vi govorite o tome da oficiri koji su razgovarali tu pred vama govore da je čista desna obala Drine, da treba pregledati na levoj obali šta ima i tako dalje. Prema tome, je li to bila aktivnost da se oduzme naoružanje i smiri situacija u rejonu Višegrada?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Časni Sude, ako mi dopustite ovde ću malo šire odgovoriti. Dakle, radi se o drugom sastanku sa pukovnikom Ojdanićem u vojnoj kasarni, ja sam trebao iz drugog djela grada doći na taj sastanak i tada je se čula veoma žestoka pucnjava sa desne obale. Ja sam telefonirao u branu, kapetanu Vukosavljeviću, rek'o ja sam: "Trebam doći na sastanak zakazani, ali je takva pucnjava sa desne strane da ja se ne usudim". On je rekao, "u redu, sad će to prestati," i zaista, nedugo posle toga pucnjava je prestala i ja sam mirno doš'o, što ne treba mnogo da čovjek zaključa da je, dakle, on imao vezu sa tim ljudima koji su pucali sa desne obale na lijevu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, zbog čega izraz "čisto" povezujete sa neakvim etničkim čišćenjem? "Čisto" to znači ovde u smislu bezbedno.

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Kada se koristio taj izraz "čisto", onda je to bez sumnje se mislilo na to da tu nema više bošnjačko-muslimanskog stanovništva i, a može se tumačiti, dakle, da je bezbjedno, ali znajući da su se svi ljudi sa tog kraja se povukli ispred Jugoslovenske narodne armije i prešli u druga mjesta onda značenje "čisto" podrazumjeva da nema ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, nema ...

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Tu više bošnjačko- muslimanskog stanovništva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, valjda podrazumeva da nema više oružanih formacija tu, a ne stanovništva. Pa, nećete valjda da kažete da je JNA vršila etničko čišćenje u rejonu Višegrada.

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Šta vi možete pod tim podrazumjevati, to vi možete shvatiti, ali uglavnom ja znam i tvrdim da je na mjestima gdje je vojska dolazila, ljudi su, dakle, to napuštali, niko nije ostajao. Ako je neko ostao u par slučajeva, znam slučajeve gdje su neki ljudi bili ostali i oni su nastradali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, čekajte, molim vas. Ja sad pitam o ovom događaju. Vi ste sami rekli da je Ojdanić obećao da zaštititi sve civilno stanovništvo, je l' tako?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I sutradan u razgovoru sa kapetanom Vukosavljevićem, koga vi pominjete, Vukosavljević sa svojom jedinicom ide u to mesto o kome kažete da je pet, šest kilometara od centra da doprati te ljude u grad zato što su tamo ugroženi zbog borbenih dejstava. Je l' tako ili nije?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Vi ste dobar dio toga rekli kako jeste osim toga, dakle, ljudi nisu bili ugroženi zbog borbenih dejstava jer niko se nije suprostavljao dolasku JNA. Dakle, niko na njih nije ni pucao, s jedne strane, s druge strane mjesto, ako se pogleda, časni Sude, ako se pogleda detaljnije karta, malo preciznije, vidjećete da mjesto gdje su se bili grupisali ljudi, a nisu se grupisali dobrovoljno već su na neki način satjerani tu, nema puta,

nikakvog izlaska, jedini put je vodio do grada. Znači, odatle sjeverno je bila samo Drina ili neprohodna, neprohodne planine, dakle, jedini put je bio ka gradu. I to nisu oni bili slučajno tu, tako da kažem satjerani, već planski.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine 1505, iz ovoga šta ste vi govorili ja sam shvatio da ste vi lično išli s kapetanom Vukosavljevićem da se obezbedi da se ti ljudi bezbedno prebace do grada, je l' tako?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da, da ja sam išao sa kapetanom Vukosavljevićem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema tome, to je bio vaš zahtev da se, da vojska pomogne da ti ljudi bezbedno stignu do grada.

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, prema tome, ako je vojska išla da zaštititi te ljude onda se pretpostavlja, valjda, da vojska nije pucala tamo na te ljude. Nije išla vojska da ih zaštititi od vojske.

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Časni Sude, dopustite i ovde samo malo šire. Dakle, jeste da smo mi tražili da vojska zaštititi ljude jer sad, maloprije sam objasnio u kojoj situaciji su bili. Dakle, to je jedna potpuno bezizlazna situacija, nigdje se nije dalje moglo otići, nigdje nije bilo nikakvog puta, panika je, dakle, ogromna vladala jer ljudi su bili svjesni, sjeverno ide Drina s jedne strane, znači zatvoreno, s druge planinama, jedino spas eventualni mog'o je bit ako bi vojska na neki način provela do grada i, i tako da kažem, stavila pod svoju zaštitu, jer drugog izbora nije bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, pa je l' vojska zaštitila te ljude? Vi ste tražili da vojska ide da obezbedi da ti ljudi mogu bezbedno dođu do grada i da budu pod njenom zaštitom. Je l' ih vojska zaštitila?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da. U tom momentu vojska je zaštitila. Uradila je korektan posao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema tome, nije vršila etničko čišćenje nego štitila civile. A sada mi recite, molim vas, vi govorite u tački 28 da ste vi iz TO bili u kontaktima sa vlastima u Sarajevu i primali upute samo iz Sarajeva o tome šta da se radi, je l' tako?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Ja nisam bio u Teritorijalnoj odbrani, samo malo krivi navod da ispravimo, a uputstva su dolazila iz Sarajeva. Tu se

provodile, dakle, odluke Predsjedništva i odluke legalne vlade tadašnje u Sarajevu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi kažete da su se provodile odluke Vlade iz Sarajeva. Pa, je li tačno da je tada doneta naredba o blokadi jedinica JNA?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Ja nisam čuo, takva naredba, mislim, nikad nije došla u Višegrad.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da su upravo takve naredbe imale za posledicu da se vojna oprema i jedinice JNA nisu mogle izvući iz raznih garnizona u Bosni i Hercegovini?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Već sam rekao da takvu odluku ja nisam vidio, mislim, nisam ni bio na takvom položaju da bi ja dobijao takve neke naredbe i slično.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, jeste uopšte čuli za mnoge napade na JNA kad je reč o garnizonima JNA u Bosni i Hercegovini?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Sve što oko toga znam, to je uglavnom iz sredstava javnog informisanja, što su svi mogli čuti, normalno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li išta znate vi o značajnijim isporukama oružja koje je izvršeno za muslimanske snage još oktobra 1991. godine? I to skoro 6 meseci pre početka oružanih sukoba. Velika količina automatskih pušaka i drugog naoružanja. Tu ima čak i studija francuskog publiciste Žaka Merlina (Jacques Merlinot) koju je objavio u Parizu (Paris) 1993. godine.

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Nisam zaista u prilici da bih takve stvari mogao znati i, ali od svega znam da nisu postojale posebne muslimanske postrojbe, dakle, ako se, znam za legalne, policija i Teritorijalna odbrana i tako dalje. To je bilo pod ingerencijom i komandom Predsjedništva Bosne i Hercegovine, ta ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li se onda sećate, pošto je bilo pod komandom Predsedništva, da je upravo to Predsedništvo početkom aprila donelo uredbu da se ukida štab Teritorijalne odbrane i organizuje štab Republike Bosne i Hercegovine i da je istom uredbom razrešilo dotadašnjeg

komandanta general-potpukovnika Drago Vukosavljevića, a za komandanta imenovalo Hasanefendića? To je sve bilo početkom aprila.

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Ma da, ali ja nisam bio na takvom položaju da bi takve stvari, tako da kažem, bio upućen i imao sam svojih obaveza ličnih i tako dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li je sporno da je od početka aprila, dakle kada je Hasanefendić, pa on čak u svojoj knjizi piše: "Prvog dana svoje obnovljene državnosti Republika Bosna i Hercegovina stvara i ozakonjuje oružane snage," kaže: "Nakon 1878. i 1941. godine Bosna opet ima svoju vojsku. Prvog dana svoje obnovljene državnosti". To je već bilo 8. aprila.

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Nisam čitao ...

SUDIJA MEJ: Ovako gubimo vreme. Tako vi trošite vaših 20 minuta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Mej, pa ja mislim da nisam potrošio uzaludno ovo vreme. Pa, da li, da li znate išta o isporukama naoružanja mulimanskoj strani kad je avion Boing 747 (Boeing 747) iz Irana (Iran) preko Slovenije i Hrvatske, to, to piše i lord Owen (David Owen) u knjizi "Balkanska Odiseja" (Balkan Odyssey) o letu 1991. godine kad je izvršena isporuka tog naoružanja.

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, vi očito imate više vremena od mene i pročitali više knjiga, ja zaista nisam pročitao ni tu knjigu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ne znate ništa o naoružavanju, ja vas ne pitam jeste čitali knjigu, je l' znate išta o naoružavanju tih formacija? Jer vi govorite o vremenu koje dolazi posle ovoga o čemu ja govorim.

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Vi ste rekli da je kompletna moja izjava lažna pa ne vidim zašto bi mi vjerovali ako vam oko toga nešto odgovorim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja kažem da je lažno ovo što govorite o etničkom čišćenju i o ovome vašem sastanku jer je to, praktično, ono što ste kasnije rekli demantovalo, jer vas je vojska zaštitila, a ne etnički čistila. A dobro, je li vam poznato da je držana već peta po redu runda konferencija o BiH 17. marta i da su lideri tri nacionalne partije Izetbegović, Karadžić i

Boban potpisali deklaraciju o ustavnom uređenju Bosne i Hercegovine, poznate kao plan portugalskog diplomate Kutiljera (Jose Cutileiro)?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Odgovoriću prvo na ovo vaše prvo pitanje da li je vojska štitila ili, kako vi kažete, vršila etničko čišćenje ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To vi kažete.

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Pa, ja to nisam nigdje eksplicite naveo u svojoj izjavi, ali činjenice same govore i na časnom Sudu je da odlučuje dalje u vezi sa tim činjenicama. Dakle, činjenica je da sam ja bio na tim sastancima. Činjenica je da je nakon preuzimanja vlasti u gradu, vojska smijenila legalne tadašnje, tadašnju legalnu vlast i postavila drugu vlast u kojoj su bili isključivo Srbi. A činjenica je da je oduzela sve oružje koje je neko posjedovao od legalnih postrojbi, od Bošnjaka-Muslimana, a činjenica je da je naoružala Srbe. Dakle, to su te činjenice koje su nesporne, dalje, dalji komentar prepuštam i zaključak časnom Sudu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi sami znate da to nije tačno. Da je vojska razoružavala paravojne formacije na području Višegrada, a posle se povukla u skladu sa dogovorom da napusti teritoriju Bosne i Hercegovine, već u maju mesecu.

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: A vidite, jedine paravojne formacije su bile, dakle, one koje je organizirala Srpska demokratska stranka. Drugih nije bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi tvrdite da u Višegradu nije bilo muslimanskih formacija, naoružanih, koje su kontrolisale Višegrad i počinile jedan čitav niz zločina.

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da, upravo to. Vi ste dobro rekli, nije bilo nikakvih, kako kažete, muslimanskih naoružanih grupa, to je sigurno i takođe, sigurno da nisu činili nikakve zločine, a šta je bilo treće?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A evo pošto vi kažete da nije bilo, ja imam kod sebe dosta dokumenata koji govore o zločinima u Višegradu, koje je vaša strana počinila. Samo primera radi, evo jedan izveštaj koji je napravilo Osnovno javno tužilaštvo Višegrad i to marta 1993. godine, a obuhvata sve što se do tada događalo, odnosno, jedan deo onoga što se događalo što su oni mogli da ustanove. To je uzveštaj koji je državni tužilac podneo još, znači 17. marta i tu se navodi da je još 1991. godine, šta su radili islamski

fundamentalisti, teroristički napadi još 1990. godine, zločini koje su izvršile muslimanske formacije u Višegradu i tako dalje. Molim vas, gospodine Mej da uzmete ovo kao dokazni predmet, jer je to informaciju o izvršenoj genocidu i ratnim zločinima protiv pripadnika srpskog naroda u opštini Višegrad u 1991. i 1992. godini i on je upućen Tužilaštvu, a od strane, a od strane Osnovnog javnog tužilaštva u Višegradu. Ta informacija ima 18 stranica i potpisao je javni tužilac Draško Lazar.

SUDIJA MEJ: Dajte da svedok vidi dokument prvo, a onda ćemo da razmotrimo šta da uradimo sa njim.

SVEDOK B-1505: Časni Sude, dokument je tako opširan da ga sada ne mogu gledati, njegov sadržaj, ali šta se da primjetiti, da su ovaj dokument sačinili, dakle, u hotelu "Kikinda" na Palama, vojno javno tužilaštvo Sokolac, datum je 17. mart ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine 1505 ...

SUDIJA MEJ: Dozvolite mu da završi. Nemojte da ga prekidate. Dajte da pokušamo da saznamo o čemu je reč. Ko je to napisao? Da li je srpska strana napisala?

SVEDOK B-1505: Upravo sam sad na tom delu, dakle 17. mart 1993. godine, ovo je napisano u vremenu kada je isključivo Srpska demokratska stranka bila na vlasti i jednostrano i tendenciozno, tako da je ovo ne smatram nekim vjerodostojnim ...

SUDIJA MEJ: Dozvolite svedoku da završi. A sada nam recite ko je napisao taj dokument? Ko je potpisao?

SVEDOK B-1505: Javni tužilac Draško Lazar, a i ovdje se vidi da je to, znači, državni dokument Centra za istraživanje ratnih zločina protiv pripadnika srpskog naroda, Pale, hotel "Kikinda", Vojno javno tužilaštvo Sokolac, a i ima u zaglavlju Osnovno javno tužilaštvo Višegrad.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hteo sam upravo na to da vam ukažem, gospodine 1505. To je Osnovno javno tužilaštvo Višegrad, a ove koje vi pominjete su oni čije su adrese tu napisane, kojima je to upućeno. Oni nisu

autori dokumenta. Autor dokumenta je Javno tužilaštvo Višegrad i potpisao ga je javni tužilac. Je li tako, gospodine 1505?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: To je, tako će bit, s tim da, evo, ja dok ste vi tu govorili, ja sam pogledao ovdje i kaže: "Rušenje spomenika Ivi Andriću i to je bio uvod u mračnjaštvo, takav akt je osuđen u čitavom svijetu i," i vi smatrate da je to zločin protiv srpskog naroda što je tamo neki građanin srušio neki spomenik i zbog toga je, normalno, vođen postupak ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, nije samo ...

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Jer to sam vidio ovdje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, nije samo spomenik na 18 stranica, gospodine 1505 ...

SUDIJA MEJ: Napravila ju je jedna strana, odnosno, taj dokument i onda se postavlja pitanje kakva je vrednost tog dokumenta kao dokaznog predmeta. Gospodine Grum, možete li vi da nam pomognete? Da li vi znate za taj dokument?

TUŽILAC GRUM: Mi nismo videli taj dokument. Upravo iz razloga koje je navelo Pretresno veće, nismo želeli da uvodimo takve dokumente koje je proizvela jedna ili druga strana, recimo, tužilac, srpski tužilac ili muslimanski tužilac. Ovaj tužilac, treba znati da je u to vreme Višegrad bio etnički potpuno očišćen grad i svi članovi ureda javnog tužioca koji su u to vreme bili iz te zajednice su već bili otišli odatle.

SUDIJA MEJ: Taj dokument je napravljen u ratnoj situaciji, napravila ga je jedna strana. Počeo je u vreme napada na spomenik o kojem smo mi mnogo čuli.

TUŽILAC GRUM: To je upravo naš stav. Imamo veliki broj autentičnih dokumenata, autoritativnih dokumenata, koji su potpuno kontradiktorni ovom dokumentu, a bave se sličnom temom. Prema tome, Tužilaštvo nije, niti će tražiti da se uvede ovakav dokument.

SUDIJA MEJ: Dakle, ima dokumenta koje ćete vi tražiti da se uvedu, s druge strane.

TUŽILAC GRUM: Ne, Tužilaštvo neće tražiti da se ti dokumenti uvedu, jer oni su nepouzdana samim time što su napravljeni na jednoj strani.

SUDIJA MEJ: Ali to je upravo ono što ja hoću da kažem. Vi biste mogli da kažete, pa ako usvojimo ovaj dokument, dajte da usvojimo muslimanska dokumenta. To je ono na šta ja želim da ukažem.

TUŽILAC GRUM: Da, teoretski je to moguće, međutim stav Tužilaštva je da bi se time samo otežao zadatak Pretresnog veća da proceni istinu o događajima u Višegradu ili bilo kojoj drugoj opštini.

SUDIJA MEJ: Činjenica je, mi imamo dve strane koje su umešane u sukob, u borbe i kao što znamo, obe iznose velike optužbe u odnosu na drugu stranu i praktično kažu: "Mi krivimo vas". I ovde je pitanje da li ćemo mi usvojiti svaki dokument koji bilo koja strana napravi, a pri tome ne potvrđujemo autentičnost tog dokumenta ili ćemo sačekati da se izvedu dokazi. Vi ste zauzeli vrlo prikladan stav da nećete uvoditi muslimanske dokumente, jer ako to uradimo, odnosno ako ovaj dokument uvedemo u spis, mi ćemo morati da uvedemo i sve muslimanske dokumente u spis.

TUŽILAC GRUM: Da, časni Sude, događaji koji se opisuju u ovom dokumentu, ja nisam imao priliku da ga pročitam, ali ako su oni istiniti, a uvek postoji mogućnost da jesu istiniti da bi Tužilaštvo moglo da radi sa ovim dokumentom, ta osoba koja je dala tu informaciju morala bi da bude ovde.

SUDIJA MEJ: Mislim da je ovaj dokument sam po sebi sumnjiv i uvođenje tog dokumenta putem ovog svedoka bi moralo da se uradi vrlo oprezno jer bismo morali da dovedemo bilo istražitelje i tužioca da saznamo na koji način se došlo do ovog dokumenta pre nego Pretresno veće prihvati taj dokument za obe strane. I ja koristim tu formulaciju obe "strane" bi mogle da budu zainteresovane za ovakav dokument da ga prezentiraju kao neistinit. Recimo, s druge strane, on može da bude prikazan kao neistinit, kao propaganda.

TUŽILAC GRUM: Da, to je tačno.

SUDIJA MEJ: Dobro, mi ćemo onda da razmotrimo naš stav u vezi sa vrednošću ovog dokumenta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Samo jednu napomenu.

(Pretrեսno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Mi ćemo da prihvatimo dokument uz mišljenje sudije Meja koje odstupa od te odluke.

SUDIJA MEJ: Da, ja ću objasniti zašto se moje mišljenje razlikuje. Postoji velika opasnost da budemo preplavljeni dokumentima, dokumentima u kojima možda nema ni jedna reč istine i adekvatan način bi bi da Tužilaštvo može da pozove svedoka koji bi mogao da govori o tom dokumentu. Gospodine Grum, vi biste možda mogli da razmotrite svoj stav u vezi sa tim.

TUŽILAC GRUM: Da, časni Sude.

SUDIJA MEJ: Molim vas sledeći broj dokaznog predmeta za Odbranu.

sekretar: To je broj D 178.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, pre nego što nastavim, jednu samo napomenu u vezi sa onim što je rekao gospodin Grum. Ovde se ne radi o dokumentu nikakve strane, nego se radi o dokumentu Javnog tužilaštva u Višegradu, a to što ga je potpisao Srbin ne znači da se samim tim automatski diskvalifikuje. To je zvanični dokument Javnog tužilaštva u Višegradu.

SUDIJA MEJ: Ja sam mislio da je to dokument koji se žali na genocid u odnosu na srpski narod. Da li je to tačno, da li je to znak njegove pristrasnosti ili nije?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa, valjda se ceni da li je istina to što piše, a ne da li je pristrasnost ko je potpisao dokument, da li Srbin ili je potpisao Musliman. Ovo je zvanični dokument Javnog tužilaštva iz Višegrada. Ne može biti da ...

SUDIJA MEJ: U redu, dajte da prestanemo sad sa raspravom. Usvaja se spis kao dokazni predmet D-178, vi ste potrošili svoje vreme, potrošili ste dodatno vreme na dokument, a sada ćemo da razmotrimo da li da vam odobrimo dodatno vreme. Imate 10 minuta, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To nije dovoljno, gospodine Mej, ali to je već praksa ovde. Gospodine 1505, vi pominjete sastanak sa JNA u kasarni kod brane. Je li tačno da je u kasarni bilo mnogo izbeglica, odnosno ljudi koji su tamo otišli da bi se zaštitili kod JNA, je li tako?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Tačno je da je u kasarni bio veliki broj civila koji su uglavnom blizu te kasarne živeli, a već sam ranije, časni Sude, naveo da ljudi koji su se nalazili u takvom strahu i bezizlaznoj situaciji da im je ipak bilo sigurnije tu nego, kako da kažem na otvorenom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, piše na ovoj, to vam je drugi pasus koji je vrlo kratak, kaže tamo u kasarni bilo je puno izbeglica, ljudi koji su tamo otišli tražeći zaštitu JNA koja je normalno bila tamo stacionirana. Je li njima pružena tamo zaštita?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Oni su zaista bili u toj kasarni, dakle, kasarna je bila regularna kasarna i regularne vojske je tu bilo od ranije i tamo ih niko zaista nije maltretirao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A uz to kažete da je rekao Ojdanić da on ne zna ko je odgovoran za pucnjavu, da on sam ne može da naredi prekid vatre jer vojska ne učestvuje u tome. Je li tačno da je Ojdanić zatražio da opštinski organi vlasti obezbede red i mir u gradu da ga ne bi zavodila vojska?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Ojdanić je, to je bila samo njegova izjava, a ja sam siguran da je on znao ko puca, odakle puca i da je to bilo u sadejstvu sa JNA, a apsurdno je bilo tražiti da regularna policija održi red i mir u gradu kada je već on bio, kako da kažem, vojska ga je i rasturila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako vojska rasturila kad je vojska došla tu da zaštiti branu i da zaštiti civile? I sami ste rekli, "zaštitila civile i Vukosavljevićeva ta grupacija kojom je on komandovao obezbeđivala branu". Kako je to onda vojska delovala da se rasturi mir u gradu koji je pre toga bio potpuno narušen?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Jedan normalan život jeste bio narušen dolaskom JNA, na koja su mjesta dolazili odatle se stanovništvo povlačilo generalno, dakle, nije se verovalo Jugoslovenskoj narodnoj armiji, jer ona je već bila jednonacionalna i očito pristrasna na srpsku stranu. To je bio i uzrok zašto su ljudi otišli iz grada i normalno su tada regularna vlast, da kažem civilni dio vlasti je se povukao ispred Jugoslovenske narodne armije. Dakle,

da je postojalo neko veliko poverenje, ne bi se povukli ti ljudi. A naknadno je, dakle, vojska dolaskom zauzimajući pozicije imenovala novu civilnu vlast, koji su bili isključivo ljudi srpske nacionalnosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, u tački 64 vaše izjave vi kažete da ste pitali Ojdanića da li će vojska štiti stanovništvo ili će vojska stajati skrštenih ruku i gledati kako se masakrira civilno stanovništvo. To vi kažete da ste pitali Ojdanića.

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da, jesam ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I Ojdanić je rekao da će vojska zaštititi stanovništvo. Je l' tako?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da, ja sam to pitao Ojdanića i tražio od njega, dakle već sam, časni Sude, objasnio u kakvoj situaciji bezizlaznoj i beznadežnoj je bilo stanovništvo, jedina slamka spasa bila je ako JNA zaštiti od paravojnih koji su takođe bili pod njihovom komandom, što nam je bio izričito i napomenuo potpukovnik Jovanović. Ali, dakle, davljenik se hvata za slamku. To je jedini, dakle, bio izlaz i mi jesmo tražili zaista da vojska uradi to što je uradila u kontekstu da se onog dijela koji je bio bezizlazan, pustolovina, ljudi dovedu gore prema gradu u taj naseljeni dio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dakle, vojska je zaštitila civile. To što ste vi tražili, to je vojska i učinila.

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da, u tom vremenu i u tom kontekstu, oni jesu pomogli da se ti ljudi zaštite, inače, ja mislim da je bio sačinjen plan za veliki masakr u tom dijelu. Vojska je učinila tad, u tom momentu to je bio pozitivan potez, a već sam rekao ranije šta su oni uradili naknadno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, JNA je tada branila i štitila civile, to je bilo vreme kad se JNA još nije potpuno povukla iz Bosne i Hercegovine. To su, u stvari moglo bi se reći, bili neki poslednji dani boravka JNA na teritoriji Bosne i Hercegovine, je l' tako?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: JNA je kasnije napustila Bosnu i Hercegovinu, taj Užički korpus je napustio, a ne mogu se složiti sa tim da su oni štitili generalno civile, jer već sam rekao o tome da su razoružali legalne postrojbe policije i Teritorijalne odbrane, da su imenovali novu opštinsku vladu u kojoj su bili isključivo Srbi, da su hapšeni u tom periodu ljudi, maltretirani, tražilo im se oružje, to su bili isključivo Bošnjaci, Muslimani i tako dalje. Tako da

se ne slažem s vašom konstatacijom da je vojska generalno štitila civile, a pogotovo ne podjednak tretman da je davala. Ona je bila isključivo, dakle, pristrasna prema srpskoj strani apsolutno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ovaj jedini primer o kome vi lično svedočite pokazuje upravo suprotno. To je jedini primer za koji vi lično znate. Tražili ste od pukovnika Ojdanića da zaštiti civile, vojska je tu zaštitu pružila i zaštitila ih. A ovo drugo što govorite, govorite nešto načelno što vi ne svedočite.

SUDIJA MEJ: Vi se sada raspravljate sa svedokom, to nam nije ni od kakave pomoći. Imate još dva minuta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li znate da je Jugoslovenska narodna armija bila tamo, da JNA nije bila strana u sukobu u Bosni i Hercegovini, već je bila stacionirana u kasarnama sve do 4. maja 1992. godine kada je Predsedništvo SFRJ donelo odluku o povlačenju vojske i svih jugoslovenskih građana iz Bosne i Hercegovine? Da li znate za to?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Znam za tu odluku, ali ne slažem se s vama da je vojska bila isključivo u kasarnama, to sam već dokumentovao sa ovim primjerom koji nas interesuje, konkretno sa Užičkim korpusom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, pa objasnili smo, čini mi se, zašto je bila tamo. E sad, da se vratim ovoj vašoj koloni, koliko ste rekli da je bilo ljudi u koloni?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Časni Sude, kolona je krenula iz mjesta koje se zove Brštanica, a usput se povećavala, dakle. Iz drugih sela su se ljudi priključivali, tako da cijenim oko 4.000 do 5.000 da je stiglo na stadion.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi kažete u poslednjem pasusu 14. stranice: "Civili su nam rekli da malo sačekamo, kako bi mogli da prikupe još civila iz susednih sela, već su bili spremni da krenu i još hiljadu ljudi se pridružilo ovoj koloni". Dakle, još se hiljadu ljudi pridružilo koloni? Je l' tako?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da, to su slobodne procjene, moja slobodna procjena je da je ukupno na stadion, dakle, stiglo, evo kako sam rekao, 4.000 do 5.000.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I svi su stigli bezbedno?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Ta kolona, svi su stigli bezbjedno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi pominjete veliki broj vojnika u Višegradu i onda pominjete dolazak Biljane Plavšić. Je li to bilo nastojanje da se smiri situacija u Višegradu?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Pa vidite, ja ne mogu komentarisati šta su razgovarali potpukovnik Jovanović i Biljana Plavšić, ali situacija koja se kasnije odvijala, nije išla u pozitivnom smijeru. Iz toga možete vi izvući zaključak o čemu i kako su razgovarali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa, ja izvlačim zaključak iz vaše izjave.

SUDIJA MEJ: Ovo je vaše poslednje pitanje za ovog svedoka, gospodine Milošević.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vam skrećem pažnju, gospodine 1505, da vi u vašoj tački 15, proizilazi da je JNA uspjela da relativno brzo organizuje normalan život u Višegradu, da su prvo želeli da preduzeća prvo počnu da rade, to sve piše u vašoj tački 105, da su vam predložili da ubedite civile da dođu da počnu da rade u preduzećima i na njihovim gazdinstvima, da ste ih preko televizije tražili povratak civila, da su polako i Muslimani i Srbi počeli da se vraćaju na posao, to znači vi govorite i u svojoj izjavi, je li tako ili ne? To vam je u tački 105, 106, 108, sve ovo što sam vam sad naveo. Je li tako ili ne, gospodine 1505?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: A to pitanje je ono izvađeno iz konteksta, trebalo bi malo širi odgovor. Ako časni Sud dopusti, ja ću za nekih 20 sekundi, 30, objasniti.

SUDIJA MEJ: Da. Razjasnite to i to će biti vaš poslednji odgovor na pitanja optuženog.

SVEDOK B-1505: U redu. Dakle, tačno je da je vojska relativno brzo ovladala situacijom, oni su preuzeli ukupnu vlast, postavili su relativno brzo novu vlast, novu vladu opštinsku koja je bila sačinjena isključivo od ljudi srpske nacionalnosti. Zatim su organizirali obuku ljudi srpske nacionalnosti koji su je obučavali na oruđe i kad, dakle sve su uradili za taj mjesec dana koliko su bili da stave u apsolutnu prednost Srbe i kroz vlast i kroz naoružanje i kroz formacije, i tako dalje. I kada su oni napustili, ostavili su oružje koje je

bilo tu potrebno, a dok je s druge strane da kažem bošnjačko-muslimansku stranu, ostalo potpuno nezaštićeno u tom dijelu, u toj opštini o kojoj sada govorim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, molim vas ...

SUDIJA MEJ: Ne, ne, gospodine Milošević, već smo dovoljno slušali ovog svedoka, potrošili smo gotovo dva sata na vaše unakrsno ispitivanje. Izvolite, gospodine Tapušковиću.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Zahvaljujem uvažene sudije. Gospodine svedoče, ako biste mogli da na moja pitanja odgovarate samo sa da ili ne jer ću se ja baviti događajima od tih nekoliko dana i uglavnom stvarima o kojima ste već govorili i molio bih vas da okrenete 14. stranicu vaše izjave koju ste dali ranije u Tužilaštvu, drugi pasus. U toku glavnog ispitivanja vi ste rekli da znate za naredbu Ojdanića da treba izvući tu kolonu civila iz grada, je l' tako?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: E sad, ovde u drugom pasusu kažete: "Vukosavljević je rekao da je dobio odobrenje da izvede civile sa područja Brštenice, znao je da je bilo 4.000 do 5.000 civila na tom području koji nisu imali kuda. Reкао je da ima dozvolu da ih izvede i uputi gore što znači prema gradu," je l' tako?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Dva pasusa niže, u sred tog pasusa, rekli ste: "Vukosavljević i ja izašli smo iz auta, išli smo među ljude," i sad kažete da ste vi rekli, "reкао sam im da je vojska došla da ih isprati u grad i da im se neće ništa desiti, reкао sam im da će u grad pod pratnjom," je l' tako?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Ja, ja.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Onda dva pasusa niže govorite o pretresu, neću to da ponavljam, o tome ste već bili pitani, pa onda na strani 16 u drugom pasusu odozdo govorite o one četiri kolone, svaka kolona treba da ima par vojnika da ih kontroliše. To je Jovanović naredio. "Reкао je da ljudi treba da prođu pored vojnika i da će posle pretresa moći slobodno

da idu. Kazao je da svako ko ima oružje mora da ga prijavi i da će nakon pretresa svi moći ići kući," je l' tako?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: E sad, strana 17, i mislim da je tu srž. Rekli ste da su ljudi tražili da idu kućama, je l' tako?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: "Jovanović je rekao da ljudi mogu da idu u mesta koja su pod kontrolom vojske. Kazao je da ne može da garantuje šta će se dogoditi ukoliko ljudi krenu na druga mesta," je l' tako? "Sećam se da je Jovanović bio vrlo precizan, to jest, da je naveo sela u koja ljudi mogu da idu jer su ona bezbedna," je l' tako?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Naveo je, na primer, da ne može da garantuje ljudima da se vrate u selo Músiće, je l' tako?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Tako je.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: I na kraju je rekao, odnosno, vi ste izjavili: "Civilni su zatim počeli da napuštaju stadion peške ili kolima. Vojska ih nije pratila," je li tako?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Tako je.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: ... *(izbrisano po nalogu Pretresnog veća)* ...

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Juče ste rekli da, kada je upotrebljen izraz "čisto", da ste se uplašili da će selo u kojem ste živeli biti izloženo dramatičnim stvarima, ali da vaša porodiva nije dirana. Da li ste čuli da je bilo ko izgubio život u Crnući?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Izvinite, kada, u kom periodu?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Prvo mislim na trenutak kada ste razgovarali sa tim oficirima koji vas je saslušao i sledećeg dana je vaša porodica bila živa? Da li ste čuli da je iko ubijen, izgubio život u ... *(izbrisano po nalogu Pretresnog veća)* ...

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Tokom tih dana nije niko.

SUDIJA MEJ: Molim da se ime sela izbriše iz zapisnika.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja se izvinjavam, stvarno i sad, nakon svega toga, vi ste kazali na strani 19, u drugom pasusu otpozadi, evo, doslovce ste kazali, nakon svih tih stvari koje su se dogodile, nakon ovoga šta se sa ljudima dogodili, da je svak mogao da ode tamo i da je hteo, a ne da je bio sprečen, vi ste ovde kazali: "JNA je uspela da relativno brzo organizuje kakav-takav normalan život u Višegradu. Prvo što su želeli bilo je da preduzeća ponovo počnu da rade. Između ostalih, i ja sam počeo da radim i ja sam se vratio u fabriku "Granit"", a dva pasusa niže vi ste doslovce kazali: "Nakon tog uvođenja reda, polako su i Muslimani i Srbi počeli da se vraćaju na posao". Je li tako?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da, to je mislim suha činjenica.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Nakon toga u svom iskazu nigde niste naveli da je vojska, na primer, delila oružje, da se bilo šta vanredno događalo nego ste kazali: "Mislim da je Užički korpus počeo da se povlači," to je 21. stranica 19. maja da bi se konačno povukao 20, 21. maja 1992. godine, je li tako?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Pa vidite, ja mislim negdje, ova izjava je velika i ne mogu je znati napamet, sigurno ima tamo ovaj deo gdje se vojska vršila obuku srpskog stanovništva da ih, dakle, regrutovala, to su ljudi odlazili i oni koje ja jako dobro poznajem, mi smo razgovarali, oni su mi to objašnjavali, "ne mogu doći sutra na posao, jer idem na obuku na vojni poligon," i tako dalje.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Dobro, to je iskaz koji ste dali danas, to ranije niste naveli. Vi ste ranije naveli da je vojska uvela red, niste naveli da se išta vanredno događalo sve do njihovog povlačenja 19. do 21. maja. Kako možete da objasnite sad ovo što ste danas govorili o tome da je čak vojska naoružavala narod?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da, vidite, ja sam, dakle, dao izjavu na upit nekih ljudi koji su me pitali dao sam izjavu. Ona ne može sadržavati ukupne događaje. I sada kada vi postavljate neko dodatno pitanje, onda ja to sada mogu da objasnim. Dakle, nije ukupni događaj koji se dogodio mogao biti sažet u ne znam kol'ko on ima 22, 23 stranice.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Ja bih završio sa sledećim. Radi se o iskazu koji ste dali u onom prethodnom postupku, taj transkript postoji ovde i reč je o 176. stranici. Ali bih vas prvo pitao jedno. Vi ste rekli da znate za jednu pogibiju, za jedno gubljenje života, to je Pecikoza, konkretno, je l' tako? Srbini.

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Znam i više, ali konkretno je bilo pitanje o tom čovjeku.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja ću vas pitati, vas je gospodin Domazet koji je bio branilac u tom predmetu pitao nešto u vezi toga, za koliko žrtava znate u tom vremenu. Vi ste naveli da znate posebno za jednu ženu koju ste pomenuli, je l' tako?. Za jednu ženu da je stradala u događajima tih dana, samo ne znam da li znate u kakvim okolnostima.

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Vidite, ne znam za koji period mislite je li sada na period dolaska vojske i zauzimanja grada?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja mislim isključivo na vreme o kome vi govorite gde ste spominjali očišćena sela, napuštene kuće, ja mislim isključivo na to vreme i samo na to vreme, jer vi svedočite o tome.

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da. Pa vidite, ja znam da je tada, u tom periodu, znači mjesto koje se zove Žilici stradale dvije osobe, čovjek i njegova supruga, oni su bili stari blizu 70 godina, jer oni nisu napustili, oni su ostali, jer svi drugi su otišli, oni su ostali i bili su ubijeni. I zatim znam sa druge strane, mislim da se radi o tri muškarca u mjestu Gornja Crnuća, takođe su, kako da kažem, ostali, zaostali dok su drugi stanovnici se povukli, oni su takođe bili ubijeni.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li znate od koga i ima li ikakve veze gubljenje života tih ljudi sa aktivnostima JNA? Vi to niste, kada ste bili ispitivani u predmetu po kome ste ranije svedočili, uopšte spominjali. Vi ste rekli, neki su ljudi ubijeni, ali nisam siguran koliko, niti ste znali kako, je l' tako?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da budem iskren, ja se ne mogu sjetiti tačno napamet svih detalja, ali možda tada nije bilo ni direktno pitanje usmereno sad, dakle to, odgovor je, da tako kažem, proširen. Dakle, ovo što sam vam rekao to znam sigurno i znam sigurno da su ubijeni od strane Jugoslovenske narodne armije, dakle, tog Užičkog korpusa.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: To niste rekli ni prošli put kada ste bili ispitivani, nego ste čak rekli da niste ni sigurni, to ste sada prvi put kazali, možete li to da objasnite? I to je moje zadnje pitanje.

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Mogu objasniti. Mislim, vjerovatno nije bilo pitanja tako konkretizirano, a ovo što sam sad rekao, to je činjenica, mislim, to znam, nesporna.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Hvala lepo.

SUDIJA MEJ: Gospodine Grum, da li je Ojdanić, pukovnik Ojdanić koji se sada spominjao ista ona osoba Ojdanić koji je kasnije bio načelnik Generalštaba?

TUŽILAC GRUM: Da, časni Sude.

SUDIJA MEJ: To je znači isti čovek?

TUŽILAC GRUM: Da. Možda jedna stvar može biti zbunjujuća. Ovde se spominju dvojica ljudi, Ojdanić i Jovanović, oni su bili značajni protagonisti događaja u Višegradu u to vreme.

SUDIJA MEJ: U redu, a sada vaša pitanja.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC GRUM

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine, želim da razjasnimo nekoliko stvari. Vi ste prilikom unakrsnog ispitivanja svedočili o tome da je bilo neke pucnjave, da niste mogli da dođete do Ojdanića zbog toga i da ste zato nazvali Vukosavljevića. Moje pitanje glasi: u zapisniku piše da je pucnjava počela nakon što ste vi nazvali Vukosavljevića, ali recite mi da li je to tačno, recite mi što se dogodilo nakon što ste nazvali Vukosavljevića?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Ja sam nazvao Vukosavljevića i rekao da trebam doći na sastanak koji je zakazao pukovnik drugi, ali nisam u mogućnosti zbog toga što je žestoka pucnjava. Onda mi je on jasno rekao: "U redu, nemoj se brinut', brzo će to prestat' " i zaista, tako se dogodilo, prestalo je i ja sam onda normalno otišao na branu, zapravo u kasarnu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dokument koji je sad označen dokaznim brojem Odbrane 178 i koji ste vi videli. Recite nam, u vreme kad je taj dokument napisan u martu 1993. godine da li znate koliko je Bošnjaka-Muslimana u to vreme još uvek bilo u policiji u Višegradu, i Javnom tužilaštvu u Višegradu?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Znam sigurno, nije bio ni jedan, ni u jednoj od tih ustanova, čak nije ni jedan stanovnik bio, obični stanovnik, a da ne govorim o tome da radi u nekoj ustanovi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pre događaja koje ste nam danas opisali, može li da se kaže da su pre tih događaja ove institucije koje sam naveo sadržavale zaposlene ljude obeju nacionalnosti?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A sada, za moje sledeće pitanje, želeo bih da pretpostavite da sve što je gospodin Milošević vama rekao o događajima koji su se dogodili Srbima, a koji su pojačali međunacionalne napetosti, da je sve to tačno. Dakle, molim vas da nam kažete, ukoliko prihvatite da je sve to tačno na osnovu vašeg iskustva kao vojnog oficira, da li vi možete da nam kažete da li je količina ljudstva koju je Užički korpus doveo u Višegrad bila dovoljna da se prekinu sve pretnje i da prestanu napetosti u opštini Višegrad? Dakle, da li je ta količina ljudstva bila dovoljna?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Da, apsolutno da. Dakle, taj broj koji je došao mogao je apsolutno situaciju smiriti i urediti u vrlo kratkom vremenu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je to moglo da se uradi bez uklanjanja muslimanskog stanovništva sa cele jedne strane reke Drine?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Naravno, moglo se, da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I konačno, gospodin Milošević je izneo tvrdnju da Bošnjaci-Muslimani nisu bili prisiljeni da napuste Višegrad. Možete li da kažete Pretresnom veću koliko je muslimanskog stanovništva živelo u Višegradu pre događaja koje ste nam opisali i nakon događaja koje ste nam opisali i koliko ih je tamo danas?

SVEDOK B-1505 – ODGOVOR: Mogu, časni Sude. Dakle, prije tih događaja u Višegradu je živjelo mislim 13.000 do 14.000 Bošnjaka-Muslimana, a nakon izvjesnog vremena, nakon nekih pet, šest mjeseci nije bio, niko. Dakle, u Višegradu, početkom 1993. godine nije bio ni jedan Musliman apsolutno.

Danas, ja ne znam tačan broj ali moglo bi biti oko 1.500, jednu i po hiljadu Muslimana-Bošnjaka da žive u Višegradu.

TUŽILAC GRUM: Nemam više pitanja.

SUDIJA MEJ: U redu. Gospodine B-1505, vaše je svedočenje ovime završeno. Hvala vam što ste došli svedočiti na Međunarodni sud. Sada možete da idete. Ali pričekajte, molim vas trenutak dok ne spustimo zavese. Dok čekamo na sledećeg svedoka, gospodine Grum, možda možete da nam pomognete kod sledećeg. O ovom svedoku se raspravljalo u vreme Račka (Recak), to nije deo predmeta kojim se vi bavite, ali gospodin Najs je ovde. Kapetan Bredok Skot (Braddock Scott) je govorio o tome i o njemu se naime, govorilo kao o svedoku i treba da znam šta je najnovija situacija u vezi s tim. Sugerisano je da bi Pretresno veće možda želelo da ga pozove kao svedoka o materijalnim činjenicama u vezi sa Račkom.

TUŽILAC NAJS: Da li smo na privatnoj sednici?

SUDIJA MEJ: Ne, na javnoj smo sednici.

TUŽILAC NAJS: Mislim da sledeći svedok treba da bude na privatnoj sednici.

SUDIJA MEJ: Da, ali prvo hoću da se ovim pozabavimo.

TUŽILAC NAJS: Ja samo pokušavam da se setim da li je ovo ime bilo navedeno na javnoj sednici ili nije. Mislim da je situacija sledeća. Mi smo prvobitno želeli da ga pozovemo, međutim, problem sa njegovim pozivanjem da svedoči su se pojavili i na kraju smo odlučili da, iako su se mogli prevazići ti proceduralni problemi u vezi sa njegovim pozivanjem, mi smo zaključili da se on ipak ne kvalifikuje kao svedok koga smo mi želeli da pozovemo. Međutim, u to vreme uvaženi sudija Robinson je zahtevao da se svedoci određene kategorije u vezi sa Račkom stave na raspolaganje ukoliko bude došlo do zabrinutosti u vezi sa nekim drugim dokazima. Mislim da je to tako rečeno, ali ja ću kasnije pogledati tačne detalje. U svakom slučaju, naša je procena bila da svedok spada u tu kategoriju i da ga je uvaženi sudija želeo da sasluša. Međutim, mislim da je uvaženi sudija rekao da on nije u toj kategoriji. U svakom slučaju, to je bilo jedno od pitanja. U svetlu želja koje je izrazilo Pretresno veće mi smo sugerirali da čak i ako mi ne budemo imali

vremena da ga pozovemo među svojim svedocima, to je možda svedok koga bi Pretresno veće želelo da pozove. Naravno, kazavši sve to, on je bio na drugom delu našeg spiska svedoka i to je bilo davno, ali mi smo skrenuli vama pažnju na postojanje tog svedoka i na njegov potencijal da svedoči o činjenicama i možda vi želite, ako vi budete želeli da razmotrite mogućnost da ga ponovo pozovete.

SUDIJA MEJ: Pa, vi možete da razmotrite vaš stav da li želite da ga pozovete ili ne?

TUŽILAC NAJS: Mislim da nema izgleda da ćemo mi promeniti naš stav, jer bez obzira da li on predstavlja prioritet ili ne, to bi nama predstavljalo dodatno opterećenje.

SUDIJA MEJ: Dobro, mi ćemo onda razmotriti svoj stav, a sada ćemo preći na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, koliko sam shvatio, sledeći svedok ima zaštitu lika i glasa i identiteta i svega ostalog, a još mu je na zahtev gospodina Najsa dato nešto šta je, čini mi se, bez presedana, da javnost čak ne zna ni kontekst njegovog svedočenja što dovodi do zaključka da bi iz područja Republike Srpske o kojem svedoči mnogo ljudi moglo da ustanovi da on ne govori istinu i mogli bi da na to reaguju. Ja slušam svedočenje tog svedoka u takvim okolnostima, potpuno anonimne osobe za koju niko nikad nije čuo, sa takvim zaštitnim merama, toliko daleko se ide da, zatvaranje njegovog saslušanja je suprotno principima fer i pravičnog suđenja.

SUDIJA MEJ: Razlog za ovakvu odluku su, kao što je već rečeno, izuzetne okolnosti slučaja i činjenica da je ovaj svedok bio izložen pretnjama. Dužnost je ovog Suda, koliko god je to moguće, da u interesu pravde zaštititi svedoke od takvih stvari i takvog ponašanja. Ako bi mi dozvolili da ljudima da zastrašuju, da prete svedocima i da se onda zato svedoci ne pojavljuju pred Sudom, to bi ugrozilo pravdu, pravda bi bila žrtvovana. To je razlog

zbog kojeg smo doneli ovakvu odluku i upravo sam vam ponovo objasnio.
Molim da uvedete svedoka.

(privatna sednica)

Fond za humanitarno pravo